

Het botanisch Jaar 2023

Johan Vos

Gedurende de coronajaren heeft de plantenwerkgroep zich een nieuwe manier van werken eigen gemaakt. Deze werkwijze is blijkbaar zo goed bevallen dat die voor een deel in 2023 is blijven voortbestaan. Vooral het in duo's adopteren van een km² Zoetermeer pakt prettig uit en levert veel extra waarnemingen op. Zo hebben we dit jaar zo' 2450 waarnemingen van Zoetermeers grondgebied en 181 van buiten Zoetermeer aan onze databank toe kunnen voegen. Dat is ruim 1000 waarnemingen boven het jaargemiddelde van de laatste decennia!

Daarnaast trekken we er ook nog regelmatig met de hele groep op uit.

Dit jaar hebben we ruim 25 niet eerder gesignaleerde soorten ontdekt. Tevens dook een aantal soorten uit het Zoetermeerse botanisch verleden, na vele jaren van afwezigheid weer op.

Dat het klimaat aan het veranderen is, was ook in 2023 weer duidelijk merkbaar met een hele reeks records. Zo was het bijvoorbeeld extreem warm in juni, augustus en september en was het extreem nat in juli, oktober en november.

Voor ons botanisch uitje zijn we dit keer naar het duingebied Berkheide nabij Wassenaar geweest waar Koen van Zoest van de KNNV-afd. Leiden ons begeleidde.

Op 5 juni hadden we Dick Gatsonides van Floron uitgenodigd om ons te helpen bij het herkennen van kiemplanten van aangeplante bomen en tuinstruiken. Het stedelijk gebied leent zich uitstekend om meer kennis op dat gebied te vergaren. Zo ontdekte Dick bijvoorbeeld in Meerzicht kiemplanten van Haagbeuk en Moseik!

Op 25 juli hebben we de sloten en slootoevers op het land van boer Freek van Leeuwen opnieuw bezocht. Opvallend is het heldere slotwater waar we dit keer heel verrassend het vleesetende Loos blaasjeskruid aantreffen!

Onze stadsplantendag hadden we dit jaar op 9 september georganiseerd en dat bleek achteraf de warmste dag van het jaar te zijn geweest. Ondanks alle moderne hulpmiddelen zijn we toch ook dit jaar weer tegen een aantal lastig op naam te brengen soorten aangelopen. In die gevallen blijft onze Heukels' flora altijd weer onze betrouwbare steun en toeverlaat.

Onze eerste zoektocht met de hele groep was dit jaar op 15 april, de laatste op 14 oktober.

Het duingebied van Berkheide op 3 juni 2023

De stadsplantendag op 9 september 2023

Een lokale databank

Onze lokale databank kent een lange voorgeschiedenis. Al sinds het begin van de jaren '80 zijn in de groeikern Zoetermeer plantenwaarnemingen bijgehouden. Een belangrijk doel uit de beginjaren was het monitoren van de effecten van het natuurlijk groenbeheer. Dat gebeurde in eerste instantie met lokale lijsten, maar later ook met standaardsoftware zoals Lotus 1-2-3.

De plantenwerkgroep bestaat in 2024 30 jaar

De plantenwerkgroep kent een harde kern van leden die al vanaf de start hebben meegedaan. Helaas zijn ook mensen uit die beginjaren overleden of door gezondheidsproblemen niet meer actief. Gelukkig waren er ook altijd wel weer floristen die zich bij onze groep aansloten zodat we door de jaren heen onze doelen konden blijven behalen. Maar ook buiten onze plantenwerkgroep zijn er nogal wat mensen met interesse in de lokale flora. Dat blijkt o.a. uit de vele Zoetermeerse waarnemingen die via Verspreidingsatlas en Waarneming.nl worden gemeld.

De plantenwerkgroep aan de Voorweg op 17 mei 2010

In 1994 werd uit een al bestaande groep vrijwilligers onder de vlag van de KNNV een plantenwerkgroep opgericht. Deze groep stelde zich ten doel om de lokale flora in beeld te brengen en bekend te maken bij een groter publiek. Om dat te realiseren was bedacht om de plantengroei van de 37 Km², die het grondgebied van de gemeente Zoetermeer groot is, elke 5 jaar in kaart te brengen. Zo houden we onze waarnemingen actueel en onszelf bij de les was de gedachte. Door deze werkwijze konden we steeds 5-jaarlijkse overzichten produceren en de verschuivingen in de lokale flora op de voet blijven volgen. Daarnaast is, over hoe diverse plantensoorten Zoetermeer in het verleden hebben gekoloniseerd, veel historische kennis aanwezig. Hierdoor kunnen we soms achterhalen hoe “vreemde” soorten in Zoetermeer terecht zijn gekomen en zich in de loop der jaren hebben kunnen handhaven. De natuurtuin in het Westerpark, de poldertuinen herdoopt tot libellenreservaat, een inheemse plantenkwekerij (Weleda) en een aantal wijktuincomplexen blijken vaak verspreidingsbronnen te zijn van tal van nieuw inburgerende soorten. Tegenwoordig worden we geconfronteerd met diffuse verspreidingsbronnen zoals vegetatiedaken en de her en der uitgezaaide “bijenmengsels”.

Bij het waarnemen en documenteren is de spontaniteit van de waargenomen soorten voor ons altijd cruciaal geweest. Het gaat ons om plantensoorten die op eigen risico in de stad overleven. Het gevolg van deze aanpak betekent dat we aangeplante en uitgezaaide soorten die door menselijk handelen in stand worden gehouden, niet noteren.

25 bijzondere soorten die in 2023 zijn waargenomen

1. Armbloemig look werd op 4 april door Joke in het burgemeester Hoekstrapark waargenomen. Nooit eerder werd dit bolgewasje in het Zoetermeerse openbaar groen door ons waargenomen. Het gaat om een vrij zeldzame soort waarvan bekend is dat die vooral goed gedijt in stinzenmilieus aan de binnen duinrand. De laatste decennia lijkt deze looksoort aan een opmars te zijn begonnen. De verspreiding vindt hoofdzakelijk plaats met behulp van broedknolletjes. Is er hier sprake van verspreiding uit weggegooid tuinafval?

2. Ruw vergeet-mij-nietje werd dit voorjaar door Dick Hoek op bedrijventerrein Lansinghage waargenomen. Op 8 mei ben ik zelf ter plekke poolhoogte gaan nemen. Ruw vergeet-mij-nietje is een typische zandsoort en in Zoetermeer dan ook een zeldzame verschijning. Voor de hand ligt dat dit vergeet-mij-nietje nogal eens als verstekeling meekomt met het zand dat wordt aangevoerd om trottoirs te stabiliseren en de afwatering te verbeteren.

3. Klein robertskruid (*Geranium purpureum*)

4. Mosbloempje (*Crassula tillaea*)

3. Klein robertskruid is een nieuwe soort voor Zoetermeer. Op 25 april ontdekte Joke deze nieuwkomer op bedrijventerrein Lansinghage in de verharding. Deze soort is een zeldzame, kleine verwant van Robertskruid. Klein robertskruid wordt sinds 1986 in Nederland aangetroffen en gedraagt zich sindsdien vooral als spoorplant. Opvallend is de rode verkleuring van het blad. Het belangrijkste verschil met Robertskruid is de lengte van de oudroze kroonbladen (5 - 9 mm. lang). Die van Robertskruid steken buiten de kelkbladen uit en zijn 8 – 15 mm. lang.

NB: De in Flora's genoemde verschillen in stuifmeelkleur en geur zijn niet betrouwbaar.

4. Mosbloempje is een van de kleinste plantjes (1 tot 5 cm. hoog) van de Nederlandse flora. Op 8 mei ontdekte ik aan de rand van het parkeerterrein bij hoeve Kromwijk grote aantallen van deze soort. Eigenlijk was ik opzoek naar het Ruw vergeet-mij-nietje dat ik daar ook aantrof, maar de grote verrassing was natuurlijk dat Mosbloempje! Deze soort is sinds 1980 aan een opmars bezig, plaatselijk kan zij grote rode plakkaten vormen die nauwelijks boven de klinkers uitsteken.

5. Knolsteenbreek (*Saxifraga granulata*)

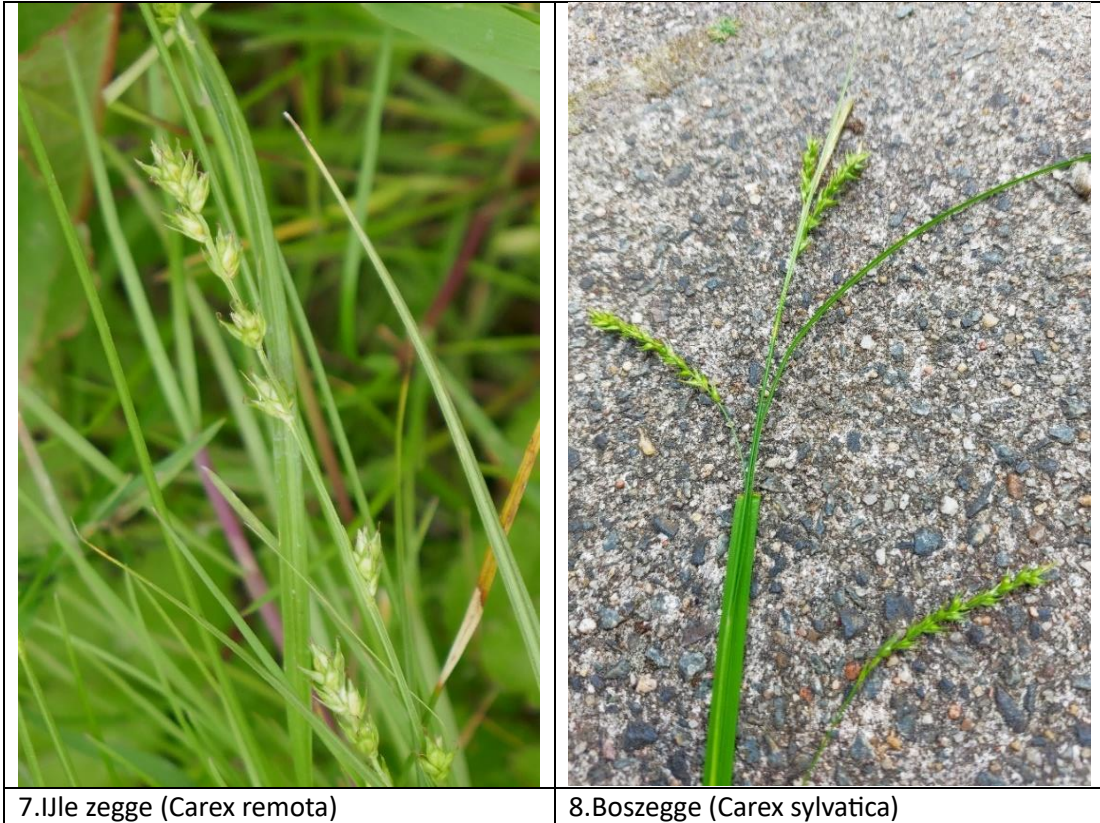

6. Oosterse raket (*Sisymbrium orientale*)

5. Knolsteenbreek kennen we uit de poldertuinen. In de jaren voorafgaande aan de Floriade '92 werd een natuurtuincomplex ontwikkeld dat later poldertuinen is gaan heten. In een van die tuinen zijn o.a. soorten aangebracht die afkomstig waren uit de bermen van de Beneluxbaan in Amstelveen. Of Knolsteenbreek op die wijze Zoetermeer heeft weten te bereiken valt niet meer te achterhalen maar zeker is dat deze soort het daar ruim 40 jaar heeft uitgehouden. Des te verrassender dat ik een aantal groeiplaatsen van Knolsteenbreek aantrof in de berm van het Spoorpad ter hoogte van de Zilverstraat!

6. Oosterse raket is een soort die in de laat jaren '80 op de puinstort Noord-West (het latere Buytenpark) massaal voorkwam op een aantal puinheuvelds aldaar. Toch is deze raket daarna in Zoetermeer altijd een zeldzame verschijning gebleven. Toen Tilly en ik deze raket op 2 mei tussen de fietsen in de stalling bij station Driemanspolder zagen waren we dan ook blij verrast. Oosterse raket is overigens direct herkenbaar aan de extreem lange houwen (tot wel 10 cm.).

7. Ille zegge kennen we van één locatie in Zoetermeer. Onderaan in het grazig talud van de Spectrumsingel hebben we haar in 2013 voor het eerst waargenomen. Hoe deze planten daar terecht zijn gekomen is gissen. Ille zegge komt van nature vooral voor in natte beschaduwde bossen op de hogere zandgronden. Ze groeit in pollen met overhangende bloeiwijzen en is gemakkelijk te onderscheiden van alle andere zeggen. De door Tilly en mij ontdekte nieuwe groeiplek was in het Arianepark aan de rand van de wijk Driemanspolder. We vonden de soort aan de voet van een aantal nieuw geplante bomen. Een mogelijkheid is dat de soort als verstekeling is meegelift in boomkluiten van de nieuwe aanplant.

8. Boszegge in Zoetermeer is een merkwaardig fenomeen! Zeker voor deze soort geldt het onder urbane floristen populaire gezegde: "in de stad kun je van alles tegenkomen". Het was dan ook een hele puzzel om erachter te komen waar we hier mee te doen hadden. En wat bleek? Het was Boszegge, een zeldzame zeggesoort die van nature groeit in droge, voedselrijke bossen vooral in Zuid-Limburg. Maar wat Tilly en ik nog niet wisten is dat boszegge ook als tuinplant gewild is. In Zoetermeer vonden we haar tussen bodembedekkers in de schaduw van een aantal straatbomen in de wijk Driemanspolder. Aannemelijk is dus dat onze planten tot de van oorsprong "ontsnapte" tuinplanten gerekend moeten worden.

9. Kaukasisch vergeet-mij-nietje troffen we aan tijdens onze eerste zoektocht op 15 april van dit jaar in de wijk Palenstein. Dit vergeet-mij-nietje wordt nogal eens verward met het Vroeg vergeet-mij-nietje (*Omphalodes verna*) en waarschijnlijk hebben we zelf ook niet altijd even kritisch gekeken naar de verschillen.

De belangrijkste verschillen met het Vroeg vergeet-mij-nietje zijn:

1. Kaukasisch vergeet-mij-nietje heeft een polvormige groeiwijze zonder uitlopers,
2. heeft kleinere bloemen die dichter op elkaar staan
3. en heeft korter gesteelde stengelbladen

In plaats van een nieuwe soort op Zoetermeerse grondgebied is hier dus sprake van een tot nu toe door ons niet herkende verwilderde tuinplant die qua succes in de voetsporen treedt van de overblijvende ossentong.

10.Vroege haver is een éénjarig vroeg in de lente bloeiend grasje. Haar oude naam "Paashaver" refereert aan deze eigenschap. In Zoetermeer is deze soort slechts bekend van 2 groeiplekken in Meerzicht en Buytenwegh. Dat dit gras niet zoveel moet hebben van de Zoetermeerse kleigrond is gelegen in haar voorkeur voor een kalkarme bodem. Dit jaar kwamen Tilly en ik dit grasje in een brede strook in de berm langs het fietspad van de A12 ter hoogte van RSR-station Driemanspolder tegen. De onderstaande foto is van 2 juni 2023. Wellicht is deze berm, na werkzaamheden, van aangevoerd kalkarm zand voorzien, maar dat is speculeren!

9.Kaukasisch vergeet-mij-nietje (*Brunnera macrophylla*)

10.Vroege haver (*Aira praecox*)

11.Hondspeterselie is een éénjarig lid van de familie van de Schermbloemigen. Vóór 2010 was deze pionierssoort in Zoetermeer niet zeldzaam. Ze kwam in 12 Zoetermeerse km-hokken voor op omgewerkte en/of kale grond, zowel in de wijken als in de parken. De plant is giftig, vandaar de toevoeging hond(s) maar die giftigheid verdwijnt na droging. De bloemschermen van deze schermbloemige bestaan uit tien tot twintig stralen die stralende randbloemen bevatten. Onmiskenbaar zijn de lange omwindseltjes aan de buitenkant van de scherpjes die als sporen naar beneden wijzen. Wij vonden deze soort op verstoorde grond nabij een geplante boom in het Arianapark aan de rand van de wijk Driemanspolder.

11.Hondspeterselie (*Aethusa cynapium*)

12.Witte mosterd (*Sinapis alba*)

12. Witte mosterd is een zeldzame, éénjarige mosterdsoort die afkomstig is uit Zuid-Europa. Tegenwoordig duikt ze in Zoetermeer sporadisch op in omgewerkte grazige bermen. De indruk bestaat dat deze soort onderdeel is van een bermmengsel dat in Zoetermeer wordt ingezet ten behoeve van het verhogen van het nectaraanbod. Witte mosterd is ten opzichte van een aantal andere mosterdsoorten gemakkelijk te herkennen aan de vrijwel recht afstaande vruchtstelen en de snavel die net zo lang of langer is als de rest van de (behaarde) vrucht. Verder heeft deze soort veel weg van Herik, haar naaste verwant.

13. Zandteunisbloem is een van de nieuwe namen binnen het geslacht *Oenothera* (Teunisbloem). Lange tijd werd in de Nederlandse flora's onderscheid gemaakt tussen 3 teunisbloemsoorten: de grote, de middelste en de kleine teunisbloem. De laatste druk van de Heukels' flora meldt echter dat "de soortomgrenzing binnen *Oenothera* zeer complex is vanwege de bijzondere genetica". Er is dan ook al een aantal nieuw te onderscheiden taxa beschreven.

In Zoetermeer hebben we planten aangetroffen die voldoen aan vrijwel alle kenmerken van Zandteunisbloem. De plant van de foto vonden Tilly en ik op 1 juli net buiten Zoetermeer op een braakliggend terreintje grenzend aan een kwekerij.

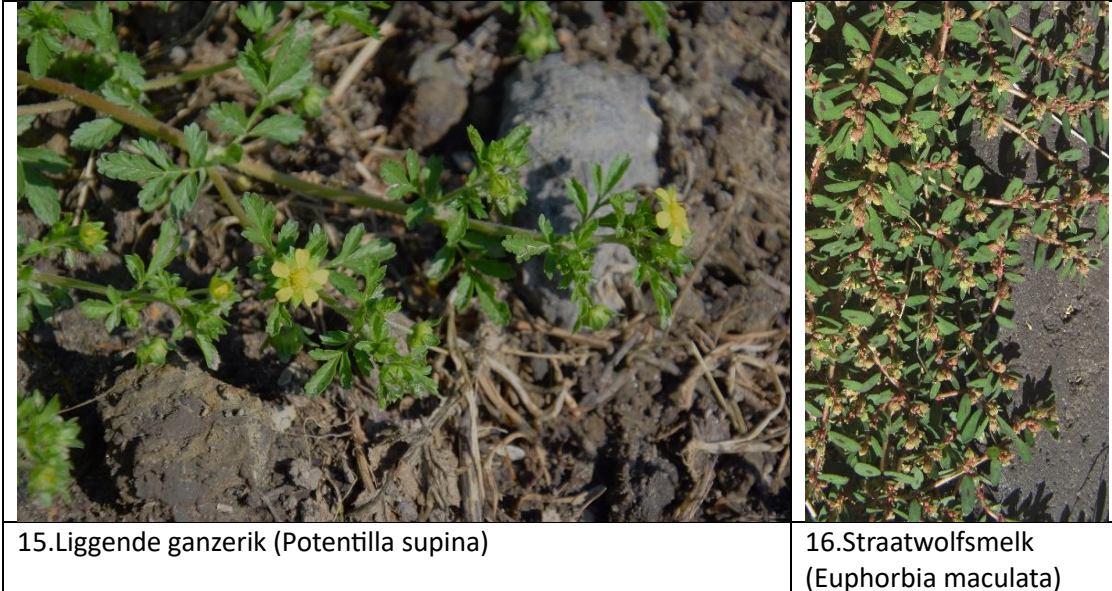
14. Ruige fijnstraal is een van de recentere verschijningen binnen het geslacht *Erigeron* (Fijnstraal). Het was een tot nu toe nog ontbrekende soort in Zoetermeer, althans zo leek het. Tot Tim van de Vondevoort ons dit jaar liet zien dat deze soort wel degelijk voorkomt in de Nieuwe Driemanspolder! En zoals dat zo vaak gaat zagen we haar daarna ook op allerlei andere groeiplaatsen staan. De conclusie lijkt gerechtvaardigd dat we deze soort waarschijnlijk tot nu toe gewoon over het hoofd hebben gezien. Om de Ruige fijnstraal goed te kunnen onderscheiden van de Canadese heb ik een deel uit de sleutel voor fijnstralen hieronder gekopieerd.

Bloemhoofdjes vrijwel kaal, mogelijk met een enkele haar:-----2

2a. Planten geelgroen, spaarzaam behaard; buisbloemen met 4 lobben (loep!) = Canadese fijnstraal (*Erigeron canadensis*)

2b. Planten meer donkergroen met verspreide lange, stugge haren; buisbloemen met 5 lobben (loep!) = Ruige fijnstraal (*Erigeron floribundus*) Omwindsel, na de bloei donkerbruin.

15.Liggende ganzerik hebben we dit jaar op 1 juli in Zoetermeer voor het eerst waargenomen in een rommelhoekje aan de rand van de wijk Rokkeveen.

Deze ganzerik is een soort van natte, voedselrijke omgewerkte grond. Zij gedijt dan ook goed aan rivieroeveren en daarop lijkende kale plekken. Samen met Zilver schoon is Liggende ganzerik de enige ganzerik met veervormig blad. En zij heeft in vergelijking met andere ganzeriken onopvallende flets gele bloemen.

16.Straatwolfsmelk is een liggende wolfsmelksoort die oorspronkelijk uit Noord-Amerika komt. Recent heeft ze ook het stedelijk gebied in Europa weten te veroveren. In Nederland dateert de eerste vondst uit 1997. Snel opwarmende groeiplekken zoals stenige oppervlakken en grindbedden zijn favoriet! Kenmerkend voor Straatwolfsmelk zijn de donkere vlekken op het blad. Ook in Zoetermeer wordt zij de laatste jaren vrijwel jaarlijks gemeld, vorig jaar nog op de begraafplaats aan de Hoflaan. Dit jaar vonden wij een grote groeiplek in een bed met siersteentjes in een bedrijfstuin op Lansinghage.

17. Grote klit werd op 14 juli 2022 voor het eerst door Kirsten van der Hulst in Zoetermeer waargenomen. Het ging om een groeiplaats in het Arianepark aan de rand van het RSR-spoor. Reden genoeg om dit jaar extra aandacht te schenken aan deze groei plek. Maar ook elders in Zoetermeer (o.a. in het Hoekstrapark in Rokkeveen) zijn dit jaar gevalideerde grote klitten waargenomen. Om aan de hand van de bloeiwijze en/of hoogte van de planten onderscheid te maken met de, volgens de Heukels' flora zeer variabele Gewone klit, blijft in de praktijk erg lastig. Gelukkig biedt de sleutel in de Heukels' flora uitkomst. Het belangrijkste onderscheidend kenmerk is de aanwezigheid van merg in de bladsteel van de rozetbladeren. Met die kennis heb ik op 11 augustus jl. gewapend met een scherp zakmes, een groot aantal groeiplaatsen van Gewone, dan wel Grote klit bezocht. En wat bleek? Zoetermeer beschikt over een groot aantal groei plekken van Grote klit. Met dit verhaal kreeg ik van een vakflorist het advies om ook te kijken naar het merg halverwege de bladsteel (zie foto's) En ook daar waren de bladstelen met merg gevuld.

	
<p>17. Grote klit (<i>Arctium lappa</i>)</p>	<p>Boven: bladsteel rozetblad aan de voet gevuld met merg. Onder: bladsteel rozetblad halverwege, gevuld met merg.</p>

18. Loos blaasjeskruid is een vrij zeldzaam vleesetende waterplant die groeit in matig voedselarme sloten. Ze bloeit van juni tot in augustus met gele, boven het water uitstekende bloemen. Het gehemelte van de bloem heeft oranje strepen. De onderlip van de bloemkroon is vlak met een licht gegolfde rand. Dat deze soort in de kavelsloten van het land van boer Freek groeit is een goed teken.

De plant vangt kleine waterinsectjes met behulp van vangblaasjes. Nadat de prooi gevangen en verteerd is transporteren speciale cellen het voedselrijke water de stengel in, waarbij tegelijkertijd het blaasje wordt hersteld.

19. Gewone waternavel is zo'n soort die in de loop der jaren uit Zoetermeer verdwenen is. De groeiplaatsen (natte matig voedselrijke bodem) zijn ten gevolge van de verstedelijking en het steeds intensiever ruimtegebruik in Zoetermeer steeds verder uit beeld geraakt. Om deze fragiele soort te zien moeten we tegenwoordig uitwijken naar het agrarisch gebied rondom Zoetermeer. Het was dan ook geen grote verrassing dat we deze soort bij ons bezoek aan de weilanden van boer Freek van Leeuwen op 25 juli aantreffen. De zone achter de oevers van de kavelsloten biedt een aantal rijke groeiplaatsen.

		
<p>18. Loos blaasjeskruid (<i>Utricularia australis</i>) onderwater delen met vangblaasjes</p>	<p>18. Loos blaasjeskruid (<i>Utricularia australis</i>) bloem boven het water uitstekend</p>	<p>19. Gewone waternavel (<i>Hydrocotyle vulgaris</i>)</p>

NB: Niet bloeiende onder-water-delen van Loos blaasjeskruid zijn lastig te onderscheiden van die van Groot blaasjeskruid.

20. Fraai duizendguldenkruid staat bekend als soort van natte duinvalleien. Opzienbarend was dat we deze fragiele plantjes in 2011 aantreffen tussen hoog riet in de poeltjes ten noorden van de wijk Noordhove. (vaak aangeduid als Noordhovense poeltjes). Ook de ontdekking van Baardgras was indertijd een van de botanische verrassingen van dat gebied. Dat Baardgras werd vorig jaar voor het eerst ook uit de Nieuwe Driemanspolder gemeld, een gebied met een sterk pionierskarakter. En ook daar werd Fraai duizendguldenkruid op twee verschillende groeiplekken in verschillende km²'s waargenomen.

21. Moerasandijvie hebben we in Zoetermeer voor het laatst in 1999 waargenomen. Ondanks het feit dat er zo op het oog geschikte groeiplekken genoeg zijn voor een pionierssoort als Moerasandijvie, is zij hier altijd een zeldzame verschijning geweest. Toen er op 19 augustus in de Zoetermeerse Nieuwe Driemanspolder een botanische zoektocht was georganiseerd kwamen we regelmatig niet bloeiende planten van deze karakteristieke soort tegen. Vergelijkingen met toen de Oostvaardersplassen nog in ontwikkeling waren, dringen zich op.

20. Fraai duizendguldenkruid
(*Centaurium pulchellum*)

21. Moerasandijvie (*Tephrosia palustris*)

NB: de foto van Moerasandijvie hieronder toont een bloeiende plant uit het Noord-Aagebied uit de negentiger jaren

22. Knopige ooievaarsbek is een bosplant die afkomstig is uit Zuid-Europa. De laatste jaren duikt ze ook regelmatig op in typisch urbane milieus zoals tuinpoortjes en vergeten hoekjes. En dat zijn ook de plekken waar andere bossoorten als Geel nagelkruid, Muursla en Schijnaardbei een groeiplek hebben gevonden.. Daar deze ooievaarsbek in tuincentra wordt aangeboden ligt het voor de hand om aan te nemen dat de Knopige ooievaarsbek zijn zegentocht via tuinontsnappingen is begonnen. Ton Denters meldt in "Stadsflora van de Lage Landen" dat naast vegetatieve verspreiding ook spontane uitzaai een rol speelt. In Zoetermeer vonden we de Knopige ooievaarsbek voor het eerst in 2021.

	
<p>22. Knopige ooievaarsbek (<i>Geranium nodosum</i>)</p>	<p>23. Rankende duivenkervel (<i>Ceratocarpus capreolata</i>)</p>

23. Rankende duivenkervel is een adventieve en zeldzame verschijning op allerlei omgewerkte stikstofrijke grond. Een adventieve soort is een soort die door toedoen van de mens, maar onopzettelijk, op een nieuwe plaats terechtgekomen is, dus niet spontaan of door natuurlijke oorzaken. Waarschijnlijk is de Rankende duivenkervel als verstekeling in de kluiten van mediterrane sierplanten meegekomen naar onze streken. Deze duivenkervel is nieuw op Zoetermeers grondgebied en werd door Fred ontdekt in het Buytenpark onder de uitgebreide skihal van "Snowworld" op 27 september 2023.

24. Aar- x Hertsment is een bastaard van een gekweekte en "wilde" muntsoort. Het geslacht Munt staat bekend om zijn vele bastarden waar de Wollige munt de meest voorkomende is in Zoetermeer. Op de botanische zoektocht naar wilde planten op het Volkstuincomplex Seghwaert van 14 oktober jl. troffen we planten aan die veel weg hadden van Hertsment. Uiteindelijk kwam het verlossende woord van Niels Eimers van Floron: het ging hier om een bastaard van Aarmunt (Kruizemunt) en Hertsment.

	
<p>24. Aar- x Hertsment (<i>Mentha x villosanervata</i>)</p>	<p>25. Kafferkoorn (<i>Sorghum bicolor</i>)</p>

25. Kafferkoren is nauw verwant aan Wilde sorgo en wordt vooral onder z'n Engelse naam sorghum verhandeld. De gedateerde naam "kafferkoren" verwijst naar de naam kaffer, dat een scheldwoord was voor een lid van de Bantoevolken in Zuid-Afrika.

Het is een graan waarvan de zaden in vogelvoer wordt verwerkt. In Seghwaert waren door bewoners vetbollen boven de bodembedekkers opgehangen met als resultaat dat er tussen de eronder groeiende struikjes een aantal fors uit de kluiten gewassen kafferkorenplanten waren gaan groeien.

Naast deze 25 zijn er ook waarnemingen gedaan van Heemst (*Althaea officinalis*) op 25 juli aan de rand van het weiland van boer Freek van Leeuwen. Waarschijnlijk is deze bijzondere soort afkomstig uit een zakje met zaad.

Ook het noemen waard is de vondst op 9 september van de Griekse alant (*Inula helenium*), een soort die bewust door een bewoner van Palenstein is uitgezaaid en nu volgens eigen zeggen "spontaan" op een aantal groeiplaatsen verschijnt.

En dan is er ook nog een waarneming van een Eendagsbloem (*Tradescantia virginiana*) uit de wijk Driemanspolder, een verwilderde tuinplant die we tot nu toe niet altijd even consequent hebben gestreept.

En tot slot de vondst van een Broodboom (*Aucuba japonica*), een voor ons nieuwe ontdekking die we op 23 september in Buytenwegh hebben waargenomen. In tegenstelling tot wat de naam suggereert gaat het om een struik, uit Japan afkomstig, die we als tuinplant gebruiken en zich in het urbane gebied ook spontaan uitzaait.

Eindejaars Plantenjacht

Zoals elk jaar hebben we ook 2023 weer floristisch afgesloten door deel te nemen aan de nationale Eindejaars Plantenjacht, landelijk georganiseerd door Floron en lokaal door de PWG van de KNNV-afd. Zoetermeer.

De plantenjagers in Oosterheem op 29 december 2023

De keuze was dit keer op 29 december gevallen en het startpunt was restaurant Hudson aan de Hugo de Grootlaan in Oosterheem. Voorafgaand aan de jacht heeft een aantal floristen hier geluncht. De weergoden waren ons goed gezind deze middag. Na zo ongeveer de natste herfst ooit gemeten, was het om 14.00 uur droog. Op dat tijdstip startten 4 groepjes die richting de vier windstreken alle bloeiende planten gingen noteren. Om 15.00 uur zouden we weer bijeenkomen om de resultaten te vergelijken. Een simpele opdracht zou je denken maar toch ontstonden er regelmatig discussies over de al dan niet aanwezige stampers en/of meeldraden.

De oogst van deze actie dit jaar was rijk met een totaal van 37 bloeiende plantensoorten, per groepje rond de 20 soorten. Ten opzichte van het landelijk gemiddelde (ruim 13) is dat een hoge score.

9 soorten zijn door alle groepjes gevonden: Duizendblad, Grote ereprijs, Klein kruiskruid, Klein streepzaad, Paardenbloem, Paarse dovenetel, Rode klaver, Straatgras en Tuinwolfsmelk.,

Op weg naar station Lansingerland-Zoetermeer was het alweer gaan regenen.

Plantenfoto's: Micha Beuriot (Fraai duizendguldenkruid), Tilly Kester, Fred Reeder, Joke de Ridder, en Johan Vos